

Nr 69.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa delar av övningsplatsen Backamo; given Stockholms slott den 6 februari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Carl Ekman.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 6 februari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för försvarsdepartementet, statsministern Ekman anför:

Sedan de s. k. lantförsvarets markkommittéerade i skrivelse den 19 oktober 1929 framlagt förslag rörande den framtida användningen av övningsplatsen Backamo, avlät Kungl. Maj:t, efter det vederbörande myndigheter hörts i ärendet, proposition (nr 129) till 1930 års riksdag angående försäljning av vissa delar av övningsplatsen. Propositionen vann emellertid icke riksdagens godkännande (riksdagens skrivelse nr 149). Jämlikt härefter av Kungl. Maj:t den

Bihang till riksdagens protokoll 1931. 1 saml. 58 häft. (Nr 69.)

9 maj 1930 lämnat uppdrag har arméförvaltningens fortifikationsdepartement i skrivelse den 17 december 1930 inkommit med ny utredning jämte förslag beträffande dispositionen av övningsplatsen. Jag anhåller nu att få underställa hithörande frågor Kungl. Maj:ts prövning.

Kungl. Maj:ts
proposition
nr 129
till 1930 års
riksdag.

Såsom i förenämnda proposition nr 129 omförmålt, är övningsplatsen Backamo belägen i Grinneröds och Hjärtums socknar av Göteborgs och Bohus län på ett avstånd av 27 km. från Uddevalla. Övningsplatsen omfattar följande fastigheter, nämligen:

- 1) en lägenhet om 39.6440 hektar, avsöndrad från $\frac{1}{2}$ mantal Kolbengtseröd nr 1 i Grinneröds socken (jordregisterbeteckning: Kolbengtseröd 1°);
- 2) en lägenhet om 5.2000 hektar, avsöndrad från $\frac{1}{4}$ mantal Bastebacka nr 1 i Grinneröds socken (jordregisterbeteckning: Bastebacka 1^{2o});
- 3) hemmanet $\frac{1}{8}$ mantal skatte Spriteröd nr 1 med en areal av 43.9000 hektar i Grinneröds socken (jordregisterbeteckning: Spriteröd 1¹); samt
- 4) lägenheten Kläppmossen om 9.5500 hektar, avsöndrad från $\frac{1}{8}$ mantal Dunnebacken nr 1 i Hjärtums socken (jordregisterbeteckning: Dunnebacken 1⁴).

I nyssnämnda skrivelse den 19 oktober 1929 anförde *lantförsvarets markkommitterade* rörande övningsplatsens nuvarande användning och framtida disposition bland annat:

Sedan fortifikationsdepartementet på kommitterades begäran infordrat uppgifter rörande den nuvarande användningen av Backamo, hade befälhavaren för Bohusläns regemente i en till kommitterade överlämnad skrivelse av den 14 augusti 1928 anført, att, enär exercisfältet i Uddevalla vore mindre gynnsamt och övningsterrängen däromkring överallt tämligen likartad, med branta, delvis kala berg och däremellan belägen sumpig skogsterräng, erbjöde det stora svårigheter att finna för övningar lämplig och framkomlig (beträddbar) terräng av önskvärd omväxling. Sådan finnes däremot, mera påminnande om vanlig mellansvensk terräng, vid Backamo, varför också regementets övningar vid upprepade tillfällen varje år förlades dit. Sålunda förlades »övningsbataljonen» dit i regel två gånger årligen omkring 6 à 8 dagar, vidare understundom enstaka kompanier, ävensom då och då regementets skolor för fast anställt manskap. Avståndet från Uddevalla till Backamo vore 27 km., således en lämplig dagsmarsch. Genom nu befintliga anordningar i kronans ägo finnes lämplig inkvarteringsmöjlighet för såväl befäl och trupp som hästar. Extra kostnader för dylik förläggning vore så gott som inga. Skulle däremot en liknande förläggning ordnas på annan, kronan icke tillhörig mark, tillkomme utgifter för kvarter- eller bivackplats, inkvartering av staber och inspekterande, eventuellt markskadeersättning samt dessutom ökade kostnader för halm (som nu kunde förvaras för flera tillfällen), ved, stallutrymme och dylikt. Såsom landningsplats för flygplan lämpade sig Backamo synnerligen väl och torde vara en av de få platser inom Bohuslän, som ägnade sig härför. Sedan förutvarande Västgöta regemente numera indragits, hade Bohusläns regemente icke något annat truppförband i sådan närhet, att gemensamma övningar kunde komma till stånd vid andra tillfällen än då arméfördelnings- eller större fälttjänstövningar ägde rum, vilket torde medföra, att regementet hädanefter finge än mera anledning att förlägga sina övningar till Backamo, även under de årliga regements- och repetitionsövningarna. Byggnaderna på Backamo toges delvis ofta i anspråk vid tillfälliga förläggningar. En barack disponerades för uppställning av di-

verse fordon, för vilka utrymme icke funnes i Uddevalla, varest sådant icke utan avsevärda kostnader för nybyggnadsarbeten kunde åstadkommas. En eventuell försäljning av Backamo, som föga torde lämpa sig för annat än skogsodling, syntes icke kunna inbringa statskassan något större belopp, i synnerhet om de utgifter, som därmed skulle förorsakas kronan på andra områden av förvaltningen, frånräknades. Av det anförda framginge sålunda den betydelse, Backamo fortfarande ägde för regementets övningar, framför allt för dess fältmässiga utbildning. Möjligheten att dit kunna förlägga skolor och truppförband för sådana tillämpningsövningar, som krävde omväxlande och åtminstone för manskapet förut obekant terräng, kunde svårligen uppskattas i pengar. Regementsbefälhavaren hemställde därför, att, då frågan om den framtida dispositionen av regementets förutvarande övningsplats Backamo toges under omprövning, densamma såsom fortfarande erforderlig för försvarets behov måtte tillsvidare, så länge detta förhållande ägde bestånd, bibehållas under regementets förvaltning och vård såsom en synnerligen önskvärd tillgång för befordrande av dess fältduglighet.

Chefen för västra arméfördelningen hade instämt i vad regementsbefälhavaren sålunda anfört.

Sedan härefter kommitterade begärt närmare upplysningar rörande de smärre jordområden, vilka för det dåvarande vore utarrenderade, hade regementsbefälhavaren i skrivelse till kommitterade den 28 november 1928 meddelat, att följande jordområden vore utarrenderade:

Nr å området	Areal kvm.	Arrendatorns namn	Arrendeavgift kronor
1	150	Johan Hofstedt	1
2	6,500	Emil Olsson	25
3	1,450	Leon. Johansson-Eld	5
4	330	J. A. Wadman	5
5	3,800	Carl Andersson	15
6	1,450	Ingegerd Johansson	5
7 a	16,800	Edvin Johansson	50
7 b	2,400	Densamme	1
7 c	7,580	Densamme	15
8	1,030	Maria Forsberg	10
9	610	Mathilda Ekström	2
10	360	Emanuel Lindell	3

På förfrågan hade vägstyrelsen i Inlands Fräkne härad meddelat, att väghållningsdistriktet hade intresse av att för grustäkt förvärva ett område av mötesplatsen.

För att bilda sig en uppfattning om mötesplatsens betydelse och behövlighet för Bohusläns regemente samt möjligheterna för dess försäljning hade kommitterade den 12 juni 1929 avlagt besök vid regementets övningsplats i Uddevalla samt å Backamo.

Då kommitterade vid besöket å Backamo kommit till den uppfattningen, att en flygplats skulle utan nämnvärda kostnader kunna inrättas därstädes, hade kommitterade hos flygstyrelsen förfrågat sig rörande lämpligheten härav.

Efter undersökning å platsen hade flygstyrelsen i skrivelse till kommitterade den 30 juli 1929 hemställt, att nyttjanderätten av ett å en skrivelsen bifogad kopia av karta över Backamo med rött angivet område måtte överlätas till styrelsen såsom flygfält, enär tillgången på användbara flygplatser i västra Sverige vore mycket ringa och tillgång till dylika platser i alla delar av Sverige vore ett oavvisligt krav för flygvapnets krigsberedskap och övningar. På förfrågan av kommitterade hade flygstyrelsen i skrivelse den 7 augusti 1929 för-

klarat sig för sin del icke hava något att erinra emot att hela det å kartan med A betecknade området, med undantag av de områden, som skulle försäljas, överlämnades till styrelsens förvaltning. Härigenom skulle nämligen vinnas den fördelen, att det område, som ställdes till styrelsens förfogande, utgjorde en för sig bestående fastighet — lägenheten Kolbengtseröd 1° — varför någon lantmåteriförrättning för dess avskiljande icke komme att erfordras.

Mot ett överlämnande till flygstyrelsen av vad som kunde återstå av lägenheten Kolbengtseröd 1° efter de försäljningar, som nedan föresloges, hade kommitterade icke något att erinra.

I förenämnda skrivelse den 28 november 1928 hade regementsbefälhavaren, med anledning av från kommitterades sida ifrågasatt försäljning av de utarrenderade lotterna, anfört, att; då övningsplatsen för regementets utbildning vore av synnerligt värde, densamma icke — åtminstone icke i nämnvärd mån — borde minskas, enär övningsmöjligheterna därigenom i motsvarande grad komme att beskäras. Å andra sidan måste medgivas, att ett avskiljande av vissa av de för närvarande utarrenderade små jordområdena givetvis icke kunde medföra några större olägenheter, då desamma redan vore inhägnade, odlade till trädgård eller åker och till och med i ett par fall delvis bebyggda. De områden, som sålunda syntes utan alltför stor olägenhet kunna avyttras, vore de på viss karts-kiss med nr 1, 2, 3, 4, 9, 10 och 11 betecknade. Vid ett bedömande härav syntes emellertid även böra tagas under övervägande, vad ur lantmåterisynpunkt härvid kunde vara att andraga. Övriga bortarrenderade jordlotter borde icke lämpligen avyttras, då därigenom de nuvarande, ur terrängsynpunkt naturliga gränserna skulle komma att på ett mindre tilltalande sätt rubbas.

Så vitt kommitterade kunnat finna, talade sociala synpunkter i hög grad för att samtliga arrendatorer av ifrågavarande områden bereddes tillfälle att med äganderätt förvärva de områden, de nu innehade. För att erhålla en i många fall välbehöflig utökning av de olika lägenheterna ävensom åstadkomma en bättre avgränsning av det område, kronan komme att behålla, ansåge kommitterade, att intagorna borde utökas till de ungefärliga gränser, som angivits å vid utredningen fogat exemplar av en av A. Busck år 1889 upprättad karta över Backamo. Kommitterade hölle före, att med områdena 7 a, 7 b och 7 c även borde försäljas hela den kringliggande mossmarken, som en gång utgjort skjutbana för regementet och som numera icke torde vara av något större värde ur militär synpunkt. Efter dessa jämkningar i de till försäljning avsedda områdena syntes fältet erhålla en så pass tillfredsställande avgränsning, att något hinder icke borde möta mot försäljning även av de lägenheter, vilka regementsbefälhavaren ansett böra bibehållas.

Kommitterade hade från vederbörande arrendatorer infordrat anbud å de områden, som enligt det ovan anförda kunde komma i fråga till försäljning. De avgivna anbuden motsvarade endast undantagsvis det efter 5 procent kapitaliserade värdet av det nuvarande arrendet, men icke förty ansåge kommitterade de erbjudna köpeskillningarna i regel fullt skäligen på grund av markens ringa värde för jordbruksändamål. Med vissa jämkningar i de erbjudna beloppen, för att erhålla ensartade priser på likvärdig mark, ansåge kommitterade, att försäljning borde kunna ske i enlighet med vad nedanstående tablå utvisade:

Ägofigur nr	Ungefärlig areal kvm.	K ö p a r e	Kronor per kvm.	Summa kronor	Nuvarande arrende m. m.
1	150	Johan Hofstedt	c:a 0.08	30	{ Kr. 1: — Utvidgning.
1 a	230	Densamme			
2	6,500	Emil Olsson	0.05	325	Kr. 25: —.
2 a	1,800	Densamme	0.04	72	Utvidgning.
3	1,450	Leonard Johansson-Eld	0.05	70	Kr. 5: —.
4	330	J. A. Wadman	0.05	18	» 5: —.
4 a	6,000	Densamme	0.02	120	Utvidgning.
5	3,800	Carl Andersson	0.05	190	Kr. 15: —.
5 a	10,000	Densamme	0.04	400	Utvidgning.
6	1,450	Ingegerd Johansson	c:a 0.10	150	Kr. 5: —.
6 a	4,000	Densamma	0.08	320	Utvidgning.
7 a	16,800	Edvin Johansson	0.03	504	Kr. 50: —.
7 b	2,400	Densamme	0.03	72	» 1: —.
7 c	7,580	Densamme	0.03	227	40 » 15: —.
7 d	300,000	Densamme	0.002	600	Mosse.
8	1,030	Maria Forsberg	0.10	103	Kr. 10: —.
8 a	470	Densamma	0.10	47	Utvidgning.
9	610	Emanuel Mattsson	0.05	30	50 Kr. 2: —.
10	360	Emanuel Lindell	0.04	14	40 » 3: —.
10 a	3,000	Densamme	0.03	90	Utvidgning.
10 b	3,000	Densamme	0.03	90	»

Ordföranden i Inlands Fräkne härads vägstyrelse hade med skrivelse den 6 september 1929 till kommitterade överlämnat protokoll, hållet vid sammanträde med vägstyrelsen och ombud för samtliga socknar i häradet den 5 september 1929. Enligt protokollet hade enhälligt beslutats att till markkommitterade ingå med anbud om inköp för grustäkt av cirka två hektar av Backamo å den plats, som vid kommitterades besök utvisats av vägstyrelsen (området hade ungefärligen utlagts å den utredningen bifogade kartan), emot ett pris av 3,000 kronor per hektar, i vilket pris fri väg, vartill gamla vägen vid mötesplatsens sydöstra gräns lämpligen kunde användas, till och från grustäkten skulle ingå.

Återstoden av mötesplatsen, innefattande huvuddelen av ägora till $\frac{1}{8}$ mantal Spriteröd nr 1 samt lägenheten Bastebacka 1²², innehölle det forna lägerområdet med tre baracker och sjukhus, en del av exercisplatsen med regementets minnessten samt sluttningarna ned mot Grinnerödssjön. Området omfattade en hel del vackra partier och torde möjligen en gång kunna bliva föremål för efterfrågan såsom tomtmark. För närvarande syntes det dock icke kunna med någon fördel realiserars vare sig för tomt- eller jordbruksändamål. Då härtill komme, att tillgång till de kvarstående byggnaderna inom området torde vara av värde både för regementet och flygvapnet, ansåge kommitterade, att några åtgärder för försäljning av området och byggnaderna för närvarande icke borde vidtagas, utan att detta tillvidare borde stå till regementets disposition. Skulle i framtiden området visa sig erforderligt för något allmänt ändamål eller tillfälle yppa sig till en fördelaktig försäljning, syntes emellertid den nuvarande dispositionen av området böra upphöra.

I anslutning härtill föreslogo markkommitterade, såvitt nu är fråga,

dels att de å den skrivelsen vidfogade kartan med nr 1, 1 a, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 5 a, 6, 6 a, 7 a, 7 b, 7 c, 7 d, 8, 8 a, 9, 10, 10 a och 10 b betecknade områdena försåldes till de personer och till de priser per kvm., som ovan angivits, områdena nr 10, 10 a och 10 b dock med servitut till förmån för lägenheten Kol-

bengtseröd 1°, att för flygning hinderlig bebyggelse av vad slag det vara månne icke därstädes finge förekomma,

dels att ett område om cirka två hektar, till sitt läge ungefärligen angivet å ovanberörda karta, försåldes såsom grustag till Inlands Fräkne härads väghållningsdistrikt mot en köpeskilling, beräknad efter 3,000 kronor per hektar, jämte fri väg till grustaget invid övningsplatsens sydöstra gräns,

dels att återstoden av lägenheten Kolbengtseröd 1° ställdes under flygstyrelsens vård och förvaltning för att i erforderlig omfattning iordningställas såsom flygfält,

dels ock att återstoden av mötesplatsen, omfattande icke försålda ägor till $\frac{1}{8}$ mantal Spriteröd nr 1 och lägenheten Bastebacka 1² med kvarstående byggnader, tillsvidare bibehölles för Bohusläns regemente.

Sedan arméförvaltningens fortifikationsdepartement anbefallts att avgiva utlåtande över markkommitterades förslag, infordrade departementet yttranden i ämnet från chefen för Bohusläns regemente samt chefen för västra arméfördelningen. Med hänsyn till innehållet i dessa yttranden beslöt fortifikationsdepartementet att uppdraga åt arméförvaltningens domäntjänsteman att verkställa vissa utredningar på platsen. Domäntjänstemannen avgav därefter den 15 januari 1930 till fortifikationsdepartementet utlåtande i ämnet, varmed tillika överlämnades ett av honom jämte godsägaren Gustaf Schiller — den sistnämnde biträde åt vederbörande domänintendent vid saluvärdering av kronoegendomar i länet — den 14 i samma månad upprättat värderingsinstrument beträffande de områden, som av markkommitterade föreslagits att försälas.

Chefen för Bohusläns regemente, i vilkens yttrande *chefen för västra arméfördelningen* instämde, förklarade sig icke hava något att erinra emot en försäljning av de med nr 1, 2, 3, 4, 7 a, 7 b, 7 c, 7 d och 10 betecknade områdena; ej heller motsatte sig regementschefen, att grustaget försåldes.

Till motivering för regementschefens avstyrkan av en försäljning av övriga utav markkommitterade till avyttring föreslagna områden anfördes följande:

En försäljning av områdena nr 1 a, 2 a, 4 a, 10 a och 10 b tillgodosåge endast rent privata förvärvsintressen och påkallades på intet sätt av något behov att bättre avgränsa de därav berörda områdena, utan inskränkte tvärtom på ett ofördelaktigt sätt den mark, som avsåges att bibehållas för försvarets räkning. Områdena nr 5, 5 a, 6 och 6 a hörde på ett naturligt sätt samman med den terräng, som under övningar kunde användas. Områdena nr 8 och 8 a utgjorde en liten fyrkant, som sköte in i det förutvarande lägerområdet och inkräktade ofördelaktigt på en eljest lämplig uppställningsplats. Vad anginge området nr 9, medförde dettas försäljning icke någon större olägenhet, men då nuvarande arrendatorn tydligen icke hade någon större åtrå efter det och en försäljning skulle inbringa allenast 30 kronor 50 öre, avstyrktes försäljningen. Härtill komme, att ett avskiljande just inom den smalaste delen av övningsområdet av ägofigurerna nr 1 a, 4 a, 9, 10 a och 10 b skulle verka synnerligen menligt för rörelsefriheten, särskilt som dessa områden i privat ägo helt säkert skulle komma att i en nära framtid uppodlas.

Arméförvaltningens domäntjänsteman föreslog, att områdena nr 1, 2, 3, 4, 7 a, 9 och 10 försåldes till de nuvarande arrendatorerna, därest dessa önskade inköpa områdena till de pris, som värderingsinstrumentet av den 14 januari 1930 utvisade. I övrigt framhöll domäntjänstemannen bland annat:

Mossen (området nr 7 d) syntes vara en torvmosse. Visserligen vore värdet av en sådan för närvarande, då kolpriserna vore låga, mycket ringa, men det torde icke vara uteslutet, att den i en framtid kunde bliva värdefull. Dessutom torde värdet av skottvallarnas grus och sand mer än väl täcka den föreslagna köpeskillingen av 600 kronor. Att sälja den till ett så lågt pris som 20 kronor per hektar kunde under inga omständigheter tillstyrkas, så mycket mer som en del av mossen fortfarande tjänade regementet såsom fältskjutningsterräng. Visserligen hade regementschefen förklarat sig kunna avstå den till försäljning, men det vore helt naturligt med tanke på, att kronan skulle få skälig ersättning och möjligheterna till förvärvande av övningsmark i Uddevalla bleve större. Någon spekulant, som ville betala skäligt pris, torde emellertid ej stå att få. Kronan borde därför icke för närvarande avhända sig mossen.

Grusplatån vore av en betydande maktighet. Att sälja delar av densamma vore att avstå från en synnerligen god inkomstkälla. Att åsen innehölle väldiga gruslager kunde lätt bedömas därav, att nära åsens fot mindre grustag upptagits utan att urlager påträffats, oaktat groparna grävts minst två meter djupa. Såsom exempel på grusets värde på platsen kunde anföras, att från ett mindre grustag på angränsande mark hade sålts grus för ett pris av 50 öre per enbetsklass om cirka 4 hl., d. v. s. för mer än 1 krona per kbm. Den ringa förekomsten av gott väggrus i trakten gjorde också, att möjlighet till grustäkt vore synnerligen eftertraktad av alla, som bodde invid åsen, ty det låge i öppen dag, att här funnes goda affärer att göra.

En försäljning av områdena nr 4 a, 5 a, 6 a samt 10 a och b skulle med största sannolikhet hava den påföljden, att dessa områden för eller senare antingen såldes till vägstyrelsen eller också att grustäkt öppnades därstädes av köparna själva. Meningen med en försäljning syntes ändock vara, att köparna lämnades tillfälle att utvidga sitt jordbruk.

Enligt domäntjänstemannens förmenande borde kronan behålla i sin ägo den stora grustillgången å övningsplatsen och icke genom slumpförsäljning låta vare sig vägstyrelsen eller enskilda bliva ägare till större eller mindre delar därav, vilka, förutom sitt ekonomiska värde, vore oundgängligen nödvändiga att disponera för militära ändamål.

Det syntes slutligen domäntjänstemannen, att markkommitterade icke anfört något som helst skäl för att tilldela arrendatorerna större områden än de av dem nu brukade. I de allra flesta fall låge den huvudsakligaste delen av arrendatorernas jordegendom utanför kronans område, och de hade där nödiga betesmarker. I detta senare hänseende funnes således icke heller någon anledning till utökning.

I utlåtande den 1 februari 1930 återopade *arméförvaltningens fortifikationsdepartement*, vad domäntjänstemannen yttrat, samt meddelade, att, sedan departementet från vederbörande spekulanter låtit införskaffa skriftliga besked, huruvida de vore villiga att till de i värderingsinstrumentet av den 14 januari 1930 upptagna priser, i den mån dessa överstege de av markkommitterade föreslagna, inköpa sådana lotter, vilkas försäljning kunde komma i fråga, flertalet anbudsgivare hade godtagit de högre priserna. Härjämte anförde departementet i huvudsak följande.

Beträffande lotten nr 1 tillstyrkte departementet, att densamma försåldes till Johan Hofstedt för 8 öre per kvadratmeter. Däremot avstyrktes försäljning av lotten nr 1 a. Försäljning av lotten nr 2 till Emil Olsson för det av honom dåmera erbjudna priset, 7 öre per kvadratmeter (mot av markkommitterade föreslagna 5 öre), tillstyrktes, varemot departementet icke kunde förorda försäljning av lotten nr 2 a. I fråga om lotten nr 3 hade departementet intet att erinra mot att densamma försåldes till Leonard Johansson-Eld för av honom nu godtaget pris av 8 öre per kvadratmeter (mot av kommitterade ifrågasatta 5 öre). Försäljning av lotten nr 4 till J. A. Wadman till av honom godkänt pris av 8 öre per kvadratmeter (kommitterade hade förordat 5 öre) tillstyrktes. Däremot måste departementet på av regementschefen och domäntjänstemannen åberopade skäl motsätta sig en försäljning av lotterna nr 4 a, 5, 5 a, 6 och 6 a. I fråga om lotten nr 7 a hade departementet intet att invända mot att densamma avyttrades till Edvin Johansson till ett av honom antaget pris av 6 öre per kvadratmeter (mot av kommitterade åsatta 3 öre). Vidkommande lotterna nr 7 b, 7 c och 7 d hade Johansson befunnits icke villig betala högre priser än de av kommitterade föreslagna, vilka visat sig vara alltför låga. Detta gällde särskilt lotten nr 7 d, en mosse om cirka 30 hektar, vars södra hälft, lägenheten Kläppmossen, år 1883 inköpts för 1,246 kronor 96 öre, vilket motsvarade mer än fyra gånger det värde, vartill kommitterade föreslagit försäljning. Området nr 7 d användes fortfarande för militära övningar. Med hänsyn härtill och då anledning icke förefunnes till antagande, att densamma skulle kunna för närvarande försälas till sitt fulla värde, borde enligt fortifikationsdepartementets förmenande frågan om försäljning därav förfalla. Då lotterna nr 7 b och 7 c vore belägna helt inom lotten nr 7 d:s gränser, borde en försäljning av desamma uppenbarligen icke ske annat än i samband med försäljning av lotten nr 7 d.

Departementet hade hos kommerskollegium påkallat undersökning genom statens torvingenjör av lotten nr 7 d.

Med stöd av det anförda avstyrkte departementet således försäljning av lotterna nr 7 b, 7 c och 7 d. Även avstyrktes, på grund av vad regementschefen anført, försäljning av lotterna nr 8 och 8 a.

Angående lotten nr 9 hade anbud förelegat från Emanuel Mattsson och Johanna Mathilda Ekström. Mattsson hade emellertid förklarar sig icke villig erlägga det pris av 8 öre per kvadratmeter (motsvarande för hela lotten 50 kronor), som vid värderingen den 14 januari 1930 åsatts lotten. Däremot hade Johanna Mathilda Ekström anmält sig villig inköpa denna för nämnda pris. Då regementschefen vitsordat, att densamma kunde utan större olägenhet för kronan avyttras, funne departementet sig kunna tillstyrka lottens försäljning till Johanna Mathilda Ekström för det sålunda av henne erbjudna priset av 8 öre per kvadratmeter.

Vidkommande försäljningen av lotterna nr 10, 10 a och 10 b hade departementet ansett densamma i och för sig betänkelig med hänsyn till det av markkommitterade föreslagna servitutet, att för flygning hinderlig bebyggelse därå icke finge förekomma. Departementet hade nämligen befarat, att denna servitutsbestämmelse skulle kunna i fråga om tillämpningen vålla tvistigheter mellan kronan och köparen. Då nu därtill den av kommitterade tilltänkte köparen Emanuel Lindell förklarar sig icke vara villig att betala det vid värderingen den 14 januari 1930 åsatta priset, syntes frågan om ifrågavarande lotters avyttring böra förfalla.

Vad anginge det område om cirka två hektar, som föreslagits skola försälas till Inlands Fräkne härads väghållningsdistrikt, finge fortifikationsdepartementet, med åberopande av de utav domäntjänstemannen anförda skäl, avstyrka försäljningen i fråga.

I anslutning härtill hemställde fortifikationsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte utverka riksdagens medgivande,

att av de å den i ärendet åberopade kartan angivna lotterna följande finge försäljas till nedannämnda köpare eller deras rättsinnehavare, nämligen lotten nr 1 till Johan Hofstedt för 8 öre per kvadratmeter, lotten nr 2 till Emil Olsson för 7 öre per kvadratmeter, lotten nr 3 till Leonard Johansson-Eld för 8 öre per kvadratmeter, lotten nr 4 till J. A. Wadman för 8 öre per kvadratmeter, lotten nr 7 a till Edvin Johansson för 6 öre per kvadratmeter och lotten nr 9 till Johanna Mathilda Ekström för 8 öre per kvadratmeter,

att vid lotternas avstyckning i avseende å desammas gränser, sådana dessa funnes å ovannämnda karta angivna, finge vidtagas de mindre jämkningar, som kunde finnas lämpliga,

att köparna ensamma skulle gälda alla avstycknings- och lagfartskostnader,

att, där i särskilt fall köpare sådant begärde och synnerliga skäl därtill vore, försäljningsmyndigheten ägde medgiva köpeskillingens gäldande genom avbetalningar under högst tre år från tillträdesdagen, på villkor, att köparen för oguldna belopp ställde säkerhet, som av myndigheten godkändes, ävensom därå erlade ränta efter fem procent om året, samt

att inflytande försäljningsmedel, i den mån de icke erfordrades till täckande av genom försäljningarna uppkommande kostnader, skulle tillföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Vid ärendets anmälan inför Kungl. Maj:t för avlåtande av proposition till riksdagen anförde *föredragande departementschefen*, bland annat, att av vad i ämnet förekommit framginge, att huvuddelen av övningsplatsen Backamo behövde disponeras för militära ändamål, nämligen såväl för att tillgodose behovet av flygfält för flygvapnets räkning som för bedrivandet av vissa övningar med Bohusläns regemente. Departementschefen förklarade sig därför icke kunna tillstyrka försäljning av i övningsfältet ingående mark under annan förutsättning, än att detta låte sig göra utan försämring av fältets användbarhet för övningsändamål. Vid prövning av markkommitterades i ärendet framställda försäljningsförslag hade departementschefen kommit till samma uppfattning som arméförvaltningens fortifikationsdepartement. Departementschefen ansåge sålunda, att försäljningen under förhandenvarande förhållanden borde begränsas till att avse de å den i ärendet åberopade, av A. Busck år 1889 upprättade kartan med nr 1, 2, 3, 4, 7 a och 9 utmärkta ägolotterna och att köpeskillingarna borde bestämmas i överensstämmelse med det vid värderingsförrättningen den 14 januari 1930 varje särskild ägolott åsatta värdet per kvadratmeter, vilket, i de fall detsamma överstege vad markkommitterade föreslagit, blivit av vederbörande spekulant godtaget.

Departementschefen meddelade därjämte, att fortifikationsdepartementet i skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 februari 1930 framlagt resultatet av den utav departementet hos kommerskollegium begärda undersökningen av lotten nr 7 d samt upplyste, att av vid skrivelsen fogat, av torvingenjören Gustav Th.

Sjögren upprättat instrument över värderingen inhämtades, att — oavsett markvärdet för mossbottnen — torven å området värderats till 5,405 kronor.

1930 års
riksdag.

I samband med prövningen av propositionen upptog riksdagen till behandling två i ämnet inom riksdagen väckta motioner.

I den ena motionen (II: 410) hemställdes, att riksdagen måtte besluta, att de å den av A. Busck år 1889 upprättade kartan över Backamo med nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 7 a, 8, 8 a, 9 och 10 betecknade ägolotterna måtte försäljas till de priser, som av lantförsvarets markkommitterade föreslagits, samt under de villkor i övrigt, som angivits av arméförvaltningens fortifikationsdepartement, ävensom att ett område om cirka två hektar, till sitt läge ungefärligen angivet å berörda karta, måtte försäljas såsom grustag till Inlands Fräkne härads väghållningsdistrikt mot en köpeskilling beräknad efter 3,000 kronor per hektar samt på av lantförsvarets markkommitterade föreslagna villkor. Även i den andra motionen (II: 416) hemställdes om försäljning av grustag till väghållningsdistriktet.

Det i förstnämnda motion framställda yrkandet innebar alltså, bland annat, att — förutom de i propositionen nr 129 till försäljning föreslagna ägolotterna nr 1, 2, 3, 4, 7 a och 9 — jämväl ägolotterna nr 5, 6, 6 a, 8, 8 a och 10 skulle avyttras. Som skäl härför anförde motionären, att dessa senare ägolotter utgjorde bebyggda lägenheter, delar av eller lämpliga utvidgningar av sådana eller bestode av åkermark, som av innehavarna med möda uppodlats av den magra hedmarken. Det syntes motionären, som om de invändningar, de militära myndigheterna andragit mot att dessa lotter försålles, vore mindre vägande. I fråga om ägolotterna nr 5, 6 och 6 a hade nämligen anförts, att dessa på ett naturligt sätt hörde samman med den terräng, som under övningarna användes. Detta skäl syntes intetsägande, då militära övningar numera sällan förekomme å Backamo och områdena utgjordes av åker eller hustomt samt erforderlig utvidgning därav. Därest områdena förbleve i kronans ägo samt utarrenderades, torde de ej heller få användas såsom utgångspunkt för militära övningar, och det kunde aldrig vara meningen att nu åter lägga områdena för fädot. I fråga om ägolotterna nr 8 och 8 a hade det angivits, att dessa ofördelaktigt inkräktade på lägerområdet och en lämplig uppställningsplats, men förefölle det motionären besynnerligt, att det under den tid regementet varit förlagt till övningsplatsen kunnat tillåtas, att byggnader då uppförts och att området fått inhägnas. Beträffande ägolotten nr 10 framhölls, att denna inginge i en inhägnad tomt och hade inkräktat samt komme att inkräkta på övningsplatsens bredd, vare sig den bleve försäld eller ej.

Såsom inledningsvis nämnts, vann propositionen icke *riksdagens* godkännande. I sin skrivelse nr 149 anförde riksdagen, att riksdagen, som icke känt sig övertygad om behovet av att reservera mark å Backamo för truppövningsplats och flygfält, ansett, att frågan om den omfattning, i vilken markförsäljning vid Backamo borde äga rum, borde göras till föremål för förnyat övervägande av Kungl. Maj:t. Dock hade riksdagen, i anslutning till vad som

motionsvis yrkats, ansett Kungl. Maj:t böra bemyndigas att med Inlands Fräkne härads väghållningsdistrikt träffa avtal om försäljning av det i motionerna omförmälda grustag efter ett pris av 3,000 kronor per hektar. Riksdagen framhöll vidare, att det torde vara önskvärt, att det undersöktes, huruvida icke grustillgångarna i övrigt vid Backamo borde bibehållas i statens hand. Även frågan om priset å övriga till försäljning avsedda områden å Backamo syntes riksdagen böra underkastas ytterligare utredning. Några svårigheter för innehavare av lägenheter å Backamo syntes icke behöva uppstå genom ett uppskov med försäljningen, då riksdagen ansåge sig kunna förutsätta, att lägenhetsinnehavarna finge bibehålla nu gällande upplåtelsevillkor oförändrade samt att resultatet av den föreslagna nya utredningen kunde föreläggas 1931 års riksdag.

Genom beslut den 9 maj 1930 uppdrog Kungl. Maj:t åt arméförvaltningens Ny utredning. fortifikationsdepartement att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag rörande försäljning till Inlands Fräkne härads väghållningsdistrikt av det i riksdagens omförmälda beslut avsedda området av Backamo. Härjämte anbefallde Kungl. Maj:t fortifikationsdepartementet att, med beaktande av vad riksdagen i sin förenämnda skrivelse anfört, i samråd med flygstyrelsen verkställa ny utredning beträffande dispositionen av övningsplatsen i övrigt samt att till Kungl. Maj:t inkomma med det yttrande och förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Sedan fortifikationsdepartementet i skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 juli 1930 meddelat, att departementet för fullgörande av berörda uppdrag, i vad avsåge det till försäljning till väghållningsdistriktet ifrågasatta området, låtit genom distriktslantmätaren B. H. Lundholms försorg utstaka och kartlägga detsamma, bemyndigade Kungl. Maj:t genom brev den 29 augusti samma år fortifikationsdepartementet att till väghållningsdistriktet försälja ifrågavarande område om cirka två hektar, sådant området angivits å den av Lundholm upprättade kartan, mot en köpeskilling av 3,000 kronor per hektar och på villkor i övrigt, att väghållningsdistriktet vidkändes samtliga kostnader för områdets avstyckning och för lagfart därå.

I den inledningsvis omnämnda skrivelsen av den 17 december 1930 har *arméförvaltningens fortifikationsdepartement* därefter framlagt resultatet av utredningsuppdraget i dess återstående del. Departementet har därvid anfört i huvudsak följande.

Försäljningen av grustaget vore numera verkställd.

Beträffande dispositionen av övningsplatsen i övrigt hade riksdagen uttalat, att riksdagen icke känt sig övertygad om behovet av att reservera mark å Backamo för truppövningsplats och flygfält, vilket föranlett fortifikationsdepartementet att infordra yttranden från flygstyrelsen, inspektören för infanteriet och chefen för generalstaben.

I skrivelse den 16 juni 1930 hade *flygstyrelsen*, bland annat, framhållit, att det vore ett angeläget försvarsintresse, att det ifrågasatta flygfältet å Backamo snarast möjligt komme till stånd.

Inspektören för infanteriet hade i ett den 6 juni 1930 dagtecknat yttrande anført, att Bohusläns regementes övningsfält vid Uddevalla vore på grund av sin ringa utsträckning och terrängens beskaffenhet i flera avseenden otillfredsställande. Det erbjöde få möjligheter till omväxling, och övningar i större förband än kompani kunde endast med svårighet komma till utförande. På grund härav hade också regementet, alltsedan detsamma förflyttats till Uddevalla, årligen under kortare perioder begagnat det närbelägna Backamo såsom övningsterräng, särskilt i fråga om tillämpningsövningar i bataljons- och regementsförband samt fältskjutningar, för vilka senare området kring den gamla skjutbanan erbjöde lämplig terräng. Infanteriinspektören ansåge sålunda det vara av största betydelse, att Backamo fortfarande kunde stå till regementets förfogande såsom övningsområde. Men för att dess värde med hänsyn härtill icke skulle försämras vore det av vikt, att vid en förestående försäljning av inom området befintliga ägolotter inga andra avyttrades än sådana, mot vilkas försäljning regementschefen i yttrande till fortifikationsdepartementet, intaget i förenämnda proposition, icke haft något att erinra.

Chefen för generalstaben hade i ett den 1 juli 1930 avgivet utlåtande till en början erinrat, hurusom vederbörlig truppförbandsmyndighet, med arméfördelningschefens instämmande, bland annat, framhållit, att exercisfältet vid Uddevalla och övningsterrängen däromkring mindre väl ägnade sig för regementets tillämpningsövningar. Sådan lämplig terräng funnes däremot vid Backamo, varför också regementets övningar vid upprepade tillfällen varje år förlades dit. Övningsplatsen vid Backamo ägde på grund därav allt fortfarande betydelse för regementets övningar, framför allt för dess fältmässiga utbildning. Då övningsplatsen således vore av synnerligt värde för regementets utbildning, borde densamma icke — åtminstone icke i nämnvärd mån — minskas, enär övningsmöjligheterna därigenom i motsvarande grad komme att beskäras. Med understrykande av vad vederbörlig truppförbandsmyndighet sålunda anført beträffande Backamos betydelse för regementets fältmässiga utbildning finge generalstabschefen ytterligare framhålla, att enligt senast fastställda utbildningsföreskrifter för infanteriet skulle från och med utbildningsåret 1930/1931 särskild vikt läggas vid utbildning i bataljonsförband, vilken utbildning borde avslutas med en kortare fälttjänstövning i samma förband. Vunna erfarenheter gäve vid handen, att tillfälle till utbildning i bataljonsförband endast med svårighet kunde beredas å övningsfältet vid Uddevalla. Sådan utbildning kunde däremot med fördel anordnas vid Backamo. På grund härav och med hänsyn till de begränsade anslagen gjorde sig bibehållandet av Backamo såsom övningsplats för regementet numera gällande med ökad styrka. Generalstabschefen kunde därför icke biträda, att i övningsfältet vid Backamo ingående mark avyttrades annat än i den omfattning, som tillstyrkts av chefen för Bohusläns regemente i avgivet yttrande över markkommitterades förslag.

Av de sålunda infortrade yttrandena framginge, *dels* att Backamos bibehållande såsom övningsplats för Bohusläns regemente numera gjorde sig gällande med ökad styrka, *dels ock* att anordnande av ett flygfält å Backamo utgjorde ett angeläget försvarsintresse. Med hänsyn härtill syntes en försäljning av övningsplatsen icke kunna ifrågakomma i vidare mån, än att övningsplatsens fulla användbarhet för nyssberörda ändamål alltjämt säkerställdes. Grustillgångarna, med undantag av vad som försålts till ovan nämnda väghållningsdistrikt, komme då också att bibehållas i statens hand, varom riksdagen i sin ovanberörda skrivelse gjort ett uttalande.

I sin skrivelse den 16 juni 1930 hade flygstyrelsen, vid det förhållandet att det av markkommitterade såsom flygfält ifrågasatta området alltjämt vore erforderligt för Bohusläns regemente, frånträtt sin tidigare uttalade önskan, att ifrågavarande område överflyttades till flygstyrelsens förvaltning, samt

med biträdande av fortifikationsdepartementets uppfattning, att flygstyrelsens intresse att få begagna området såsom flygplats på annat lämpligt sätt kunde tillgodoses, föreslagit, att särskilt avtal upprättades mellan fortifikationsdepartementet och flygstyrelsen angående områdets disponerande såsom flygplats.

Beträffande frågan, huruvida någon ytterligare försäljning lämpligen kunde äga rum, hade den nuvarande *chefen för Bohusläns regemente* i skrivelse den 20 november 1930 anført, att ehuru regementschefen fullt delade sin företrädares uppfattning därom, att övningsplatsen Backamo borde i allt väsentligt bibehållas under kronan såsom erforderlig för regementets utbildning i omväxlande terräng och att de markområden, som eventuellt komme att försäljas i utkanterna av den gamla övningsplatsen, fördensskull borde inskränkas till de minsta möjliga och försäljning endast komma i fråga i de fall, där verkligen sociala skäl talade därför, ansåge regementschefen, att frågan om en eventuell försäljning av områdena nr 5 och 6 enligt den av lantförsvarets markkommitté och i propositionen till 1930 års riksdag återopade kartan numera kommit i ett i någon mån förändrat läge i och med den av riksdagen beslutade försäljningen av en två hektar stor grustäkt. Med hänsyn till möjligheterna att utnyttja terrängen för övningar kunde de båda områdena nr 5 och 6 anses höra ihop med det till grustäkt avyttrade markområdet, och i övrigt vore de båda odlade, det förra till åker, det senare till trädgård och dessutom bebyggt. Någon större olägenhet syntes därför icke uppstå, därest områdena komme att försäljas.

Med hänsyn till riksdagens i dess ovan berörda skrivelse gjorda uttalande, att priset å andra till försäljning avsedda områden å Backamo än grustaget borde underkastas ytterligare utredning, hade fortifikationsdepartementet låtit genom regementschefens försorg verkställa en ny saluvärdering av ifrågakvarande områden. Denna värdering, som utförts av distriktslantmätaren B. H. Lundholm och jägmästaren Nils Björkman och som omfattat jämväl ovan nämnda marklotterna nr 5 och 6, hade givit det resultat, som framginge av vid skrivelsen fogade två den 7 november 1930 dagtecknade protokoll med därtill hörande jämförelsetabell, den sistnämnda utvisande — dock ej i fråga om lotterna nr 5 och 6 — de nu åsatta värdenas förhållande till dels de av markkommitté föreslagna och dels de av Kungl. Maj:t i propositionen nr 129/1930 på fortifikationsdepartementets förslag förordade försäljningsvärdena.

Sagda handlingar hänförde sig till förut berörda av Lundholm upprättade karta, vilken i fråga om beteckningen av respektive marklotter överensstämde med den av lantförsvarets markkommitté och i propositionen nr 129/1930 återopade kartan.

Regementschefen hade i skrivelse den 17 november 1930 framhållit, att vid bedömandet av de sist åsatta värdena borde beaktas, att gränserna för områdena något justerats med hänsyn till lämpligheten ur lantmåterisynpunkt vid en blivande avstyckning.

I vissa fall, nämligen beträffande lotterna nr 1, 4, 5, 6 och 9, hade den senast skedda värderingen givit till resultat något förhöjda totalvärden i förhållande till de av Kungl. Maj:t i propositionen nr 129/1930 respektive, i fråga om lotterna nr 5 och 6, av lantförsvarets markkommitté föreslagna försäljningsprisen. De sålunda förhöjda värdena hade av vederbörande spekulanter godtagits. Den största divergensen förefunnnes i fråga om lotten nr 5, som värderats till 456 kronor mot av markkommitté föreslagna 190 kronor. I övrigt vore höjningarna så obetydliga, att försäljningspriset för vederbörande lott i dess helhet icke i något fall syntes komma att med mer än cirka 30 kronor överstiga vederbörande av Kungl. Maj:t i propositionen nr 129/1930 föreslagna pris.

I en del fall hade vid den senaste värderingen föreslagits reduceringar av

tidigare åsatta försäljningsvärden. Den största reduceringen hade ägt rum beträffande lotten nr 7 a, där värdet, oaktat lotten utökats från 16,800 till 20,120 kvadratmeter, sänkts från av Kungl. Maj:t föreslagna 1,008 kronor till 726 kronor 80 öre. Övriga reduceringar vore däremot mycket obetydliga.

Arméförvaltningens domäntjänsteman hade i avgivet utlåtande tillstyrkt försäljning av samtliga de i propositionen nr 129/1930 föreslagna lotterna nr 1, 2, 3, 4, 7 a och 9 ävensom av lotterna nr 5 och 6. Beträffande priset hade han förordat, att den sist verkställda värderingen lades till grund, dock icke i de fall, där sänkning skett i förhållande till propositionens värden, enär vederbörande spekulanter tidigare godtagit sistnämnda värden.

Fortifikationsdepartementet ansåge på av regementschefen angivna skäl och i likhet med domäntjänstemannen, att försäljning kunde äga rum, förutom av lotterna nr 1, 2, 3, 4, 7 a och 9, jämväl av lotterna nr 5 och 6, samt delade även domäntjänstemannens åsikt beträffande försäljningspriserna. Alldeles oavsett, huruvida den till grund för 1930 års proposition liggande värderingen eller den senast företagna finge anses äga sakligt företräde, ansåge fortifikationsdepartementet nämligen, att någon reduktion av prisen icke borde äga rum i de fall, där vederbörande spekulant tidigare frivilligt godtagit en högre värderingsgrund än den vid den senaste värderingsförrättningen tillämpade.

Av skäl, som framginge av propositionen nr 129/1930 och av här ovan intagna utlåtanden från vederbörande myndigheter, ansåge departementet vidare, att någon försäljning icke för närvarande borde äga rum av mark, tillhörande Backamo, i vidare mån än nyss nämnts. Beträffande olika med försäljningen sammanhängande spörsmål finge departementet hänvisa till sitt i nämnda proposition intagna, den 1 februari 1930 dagtecknade utlåtande.

Med åberopande av det anförda har fortifikationsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte utverka riksdagens medgivande,

att av de å den av distriktslantmätaren Lundholm år 1930 upprättade kartan över Backamo — vilken i fråga om beteckningar överensstämde med den i propositionen nr 129/1930 åberopade äldre kartan — angivna lotterna följande finge försäljas till nedannämnda köpare eller deras rättsinnehavare, nämligen lotten nr 1 (cirka 480 kvadratmeter) till Johan Hofstedt för 12 öre per kvadratmeter, lotten nr 2 (cirka 6,000 kvadratmeter) till Emil Olsson för 7 öre per kvadratmeter, lotten nr 3 (cirka 1,800 kvadratmeter) till L. Johansson-Eld för 8 öre per kvadratmeter, lotten nr 4 (cirka 630 kvadratmeter) till J. A. Wadman för 8 öre per kvadratmeter, lotten nr 5 (cirka 3,800 kvadratmeter) till C. Andersson för 12 öre per kvadratmeter, lotten nr 6 (cirka 1,450 kvadratmeter) till Ingegerd Johansson för 12 öre per kvadratmeter, lotten nr 7 a (cirka 20,120 kvadratmeter) till Edvin Johansson för 6 öre per kvadratmeter och lotten nr 9 (cirka 830 kvadratmeter) till Johanna Matilda Ekström för 8 öre per kvadratmeter,

att vid lotternas avstyckning i avseende å desammas gränser, sådana dessa funnes å ovannämnda karta angivna, finge vidtagas de mindre jämkningar, som kunde finnas lämpliga,

att köparna ensamma skulle gälda alla avstycknings- och lagfartskostnader.

att, där i särskilt fall köpare sådant begärde samt synnerliga skäl därtill vore, försäljningsmyndigheten ägde medgiva köpeskillingens gäldande genom avbetalningar under högst tre år från tillträdesdagen, på villkor, att köparen

för oguldna belopp ställde säkerhet, som av myndigheten godkändes, ävensom därå erlade ränta efter fem procent om året, samt

att inflytande försäljningsmedel, i den mån de icke erfordrades till täckande av genom försäljningen eller densamma förberedande åtgärder uppkomna kostnader, skulle tillföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen, har av Backamo övningsplats redan försålts ett område om cirka två hektar. Departements-
chefen.

Vid övervägande av frågan om ytterligare försäljningar har jag ansett mig böra utgå ifrån, att kronan icke bör avhända sig mark, beträffande vilken det icke med visshet kan överblickas, huruvida den erfordras för statliga ändamål. Då enligt min mening tillräcklig utredning nu ej föreligger rörande behovet av mark å Backamo för flygfältsändamål, har jag kommit till den uppfattningen, att det för närvarande ej bör ifrågasättas att försälja i övningsplatsen ingående mark i sådan utsträckning, att därigenom ett eventuellt utnyttjande av övningsplatsen för nyss angivet ändamål skulle kunna äventyras. Vidare lär Backamo, såsom av myndigheterna framhållits, alltjämt erfordras för vissa av Bohusläns regementes övningar. Visserligen har i årets statsverksproposition (fjärde huvudtiteln, punkten 64) framställts förslag om inköp av ett markområde vid Uddevalla för utvidgning av regementets därvarande övningsfält, men förvärvet av den obetydliga areal — cirka 2 hektar — detta förslag avser, torde icke komma att i stort sett medföra minskat behov av mark för regementets övningar å Backamo. Huvuddelen av Backamo synes mig alltså tillsvidare böra bibehållas i kronans ägo.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartements förslag i ämnet innebär, som nämnt, att ägolorterna nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a och 9 skola försälas med de ungefärliga, i förhållande till i propositionen nr 129/1930 avsedda sträckningar något justerade gränser, som angivas å den i ärendet åberopade, av distriktslantmätaren B. H. Lundholm år 1930 upprättade kartan. Mot försäljning av ifrågavarande ägolorter har jag icke något att erinra. På de skäl, som anförts uti den i ämnet vid 1930 års riksdag väckta motionen II: 410, anser jag, att även ägolorterna nr 8 och 8 a samt nr 10 utan större olägenhet kunna avyttras. Dessa lotter torde härvid böra avgränsas i ungefärlig överensstämmelse med vad å den utav distriktslantmätaren Lundholm upprättade kartan angives.

I likhet med fortifikationsdepartementet anser jag, att ägolorterna nr 4 a, 5 a, 6 a, 10 a och 10 b ävensom lotterna nr 7 b, 7 c och 7 d — beträffande vilka lantförsvarets markkommitterade ursprungligen ifrågasatt försäljning — ej nu böra avhändas kronan. Enligt av arméförvaltningens domäntjänsteman lämnad uppgift innehålla nämligen lotterna nr 4 a, 5 a, 6 a samt 10 a och 10 b god tillgång på grus. Lotten nr 7 d, inom vars gränser lotterna nr 7 b och 7 c äro belägna, disponeras av Bohusläns regemente såsom fältskjutningsterräng; för övrigt föreligger ej något tillfredsställande anbud för en försäljning av dessa lotter.

I överensstämmelse med den uppfattning, varåt fortifikationsdepartementet givit uttryck, anser jag, att försäljningspriserna böra bestämmas med ledning av förefintliga anbud, varvid i de fall, där olika anbud avgivits av vederbörande spekulant, det för kronan förmånligaste bör läggas till grund för prisets fastställande. Beträffande lotten nr 10 föreligger nu ej något anbud; priset för denna lott torde emellertid böra bestämmas till 8 öre per kvadratmeter eller det belopp, vartill lotten uppskattats vid värderingen den 14 januari 1930. För försäljningarna torde därjämte böra uppställas såsom villkor, att köparna skola bestrida avstycknings- och lagfartskostnaderna för de förvärvade områdena. Vid lotternas avstyckning torde i avseende å desammas gränser, sådana dessa finnas angivna å förenämnda av B. H. Lundholm upprättade karta, få vidtagas de mindre jämkningar, som kunna befinnas lämpliga. I fråga om likviderandet av köpeskillingarna har jag icke något att erinra mot fortifikationsdepartementets härutinnan framställda förslag.

De inflytande köpeskillingarna böra, efter avdrag av försäljningskostnaderna, tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

På grund av det ovan anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att de i Backamo övningsplats ingående ägolotter, vilkas försäljning av mig förordats, må avyttras till det pris och på de villkor i övrigt, som i det föregående angivits, samt

att inflytande köpeskillingar må, sedan försäljningskostnaderna avdragits, tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Tor Ericsson-Ärje.